

הלוות תפלה סימן כת

ביאורים ומוספים

בנהו. רעת החוזר (אעלה בחומר עמי ד' והగ' ח' קיבוסקי שב, ודיניהם והנהנות פ"ד אית' לא) שאם רצתה להפסיק מותר לו, אך אין חיב. ולומר יאלוקינו ואלוקוי אבותינו ברכנו בברכה המשולשת' וכו', דעת הגרש"ז אויערבך (ספר ברכות הורי סי' ל הע' יוח) שלא נהוגים לומר שם הש"ז.

ולומר יתעורר לפניך וכור שאומרים ביום טוב, כתוב בשורת שבת הלוי (ח' שם) שיביל לומר עם הש"ז, אך לא יסיטים 'שאותך נעבור' כל נהוגים לסיים כן', ואם סיטים כן, לא הפדר את התפילה, כיון שלא נחשב שינוי את מطبع הברכה.

[משנ"ב ס'ק יט]
לענין אלו האמנים, כמו ה"ז בעצמו²².

(22) וביאור הדבר, שכוראה הרוי גם הש"ז צירק לענונה אמנים אלו, ובהכרח שענונית הקהל על מה שהוא מבורך נחשבת כמו שעננה בעצמו, ואם כןvr כרך דינו של יחיד המתפלל בשווה עם הש"ז (משנ"ב אבן ישראל).

[משנ"ב ס'ק יט]
אפקר להתחילה אם השליח-ציבור בשוניה²³.

(23) וכמתפלל בשווה עם הש"ז, כתבו בשורת שלמות חיים (ס' קל) ובשות' אגרות משה (ארוח ח'ג סי' ט) שאינו נחשב להפלחה במצויר, רק שמעתו יותר מהמתפלל ביחסיותו. והוסיף בשות' אגרות משה שזו גם כוונת החוזר (ארוח סי' יט סי' ז) והוא שכתב שכשתופתפל עם הש"ז (החדש, סי' ד' ובאגרות סופרים סי' ז) וזהו רוחם חזרם סופר בשווה הרוי תפילה בעכור ממש. מאייר, הגרא"ח יאotas א' (שכתב לישיב את דעת החתמים סופר). מאייר, הגרא"ח קיבוסקי (ונטה עמי רונד) כתוב שנחשב בתפלות ציבור ממש, כיון כתוב השונה הלוות (ס' כד סי' ט) בדעת החוזר, וכנדעת החתמים סופר הנ"ל. ודעת הגרש"ז אויערבך (הlicoות שלמה תפלה פ"ח סמ'יא) שנחשב לתפילה בעכורה, אך אין מעלה כתפילה עם העכורה ממש.

[bihil ד"ה אמר מתחיל]

זה גם לרדה אין מפרק רק דיוקן²⁴.

(24) ואם התחיל שמנוה עשרה קורות הש"ז, וכשהגיא למוחיה המותים' התחל הש"ז חורת הש"ז, כתוב הגרא"ש דבליצקי (זה השלחן ח'ב עמי קי'יא) בשוב לקט יושר (מנהגי תרומות הדשן עמי²⁵). שאינו רשאי להמתין לש"ז, מאידך, בגרא"ח קיבוסקי כתוב (ashi ישראל פ"ג הע' ייח) רשאי להמתין לש"ז כדי לענות קדושה.

ובשתחילה בשווה עם הש"ז ותעה והתחילה 'אתה קדוש' ואו הניע הש"ז למוחיה המותים, כתוב הגרא"ח קיבוסקי (ashi ישראל פ"ג שם) לענות קדושה, ואחר כן יתחל שנייה מ'אתה קדוש ושםך' וכו'.

[משנ"ב ס'ק טו]

קגון של שערית רשל מוסף²⁶.

(25) ואם מתפלל ערבית מפלג המנוחה, וכשהגיא לברכת 'מחיה המתים' שמען קדושה מןין העומד בתפלת מנוחה, כתוב הגרש"ז אויערבך (הlicoות שלמה תפלה פ"ח דבר הלכה אותן סי' ג' עינה, כיון שבערבית אין קדושה, וכן מבואר במאיר בברכות (בא, ב ד"ה מי שמען)).

[bihil ד"ה אבל]

далא בט"ז, כמו שפטבנו שס²⁷.

(26) ובמשנ"ב לקמן (ס' קכח ס'ק ב) סיים, שם' המנהג בימינו שם הקהל אמורים יקדש'.

[bihil ד"ה שאין]

לא התפלל תפלה שלו עם ק"ש ק"ש²⁸.

(27) ואם כשהגיא למוחיה המתים' שמען קדושה מןין אחר, כתוב הCPF החווים (ס'ק לא) שיכול לענות, אך אין חיב.

[משנ"ב ס'ק ז]

עם השליח-ציבור בשורה¹⁶.

(16) וכמו שביאר להלן (ס'ק יב), שאו אין צורך לענות אמן זו, וכמו הש"ז בעצם.

[משנ"ב ס'ק ט]

לעומת מושן קונה ב"שינה ח"ד'שיה¹⁷.

(17) וגם הש"ז עומד כבר סמוך ל'מודים', בתב השער תשובה (ס' סי' טו סי' יג) וכן משמע גם במשנ"ב שם (ס'ק ט) שיתחייב להחפל שמונה עשרה. ויראה להתחילה התפילה ולכrouch ב'ברוך אתה ה' בשהה שהש"ז אומר 'מודים'.

[bihil ד"ה לדשה]

ובדלקון בפין רלו, באנגד-אנגדם פ"ץ-יר'ען ג¹⁸.

(18) אכן אם הגיע לתפילה ערבית כשהעיבור עומד להחפל שמונה עשרה, יעמוד עליהם לשמונה עשרה ואחר כן יקרה לראיון שמעה ברכותיה, וכל זה דוקא שימושו שלם ימצא אחר כרך מניין להחפל, שכן אם יכול למצואו, כתוב לקמן (שב ס'ק יב) שאין לו לבטל סמכות גואלה לתפילה.

[משנ"ב ס'ק יא]

פרוש, שיאקר עמו¹⁹, ע"ק-ה"ש²⁰, "לדור זדור" וכו' עד "האל קדוש". ואחריך יתפלל בפני עצמו²¹.

(19) ולהגביה את קולו בקדושה, כתוב התורה חיים (סופה, ס'ק ז) שומרה, ובו החוז"א (ארחות רבנו ח'א אות רד) התייר בדוחק להגביה את קולו.

ולהגביה רגלו בשאומר קדוש, כתוב הפרישה (אות ב) שאפשר שיכול, והמקור חיים (ס' קד סי' ז) כתוב שיגבה רגלי, וכן הורה הגרא"ח קיבוסקי (ashi ישראל פ"ג הע' יט).

(20) וגם מה שמוסיפים בקדושה של מוסף שבת ויום טוב יגעיעץ' או בתרת. משמע להלן (ס'ק יז) שאף המתפלל שחרית צריך לאמרם עם הש"ז, וכן שכתב החוי אדם (כליל יט סי' ח'ז).

ואף בן ארץ ישראל הנמצא ביום טוב שני בחוץ לארץ ומתחפל תפילה חול בשווה עם הש"ז המתפלל תפילה יום טוב, כתוב הגרא"ח קיבוסקי (ashi ישראל בסוף הספר תשובה רה) שיכל לומר אה כל הקורשה של יום טוב, ואין נחשב להפסק.

ומי שנוהג להחפל נסח אשכט ומתחפל תפילה לחש ייחד עם הש"ז המתפלל נסח ספרר, או להיפר, כתוב הגרא"ח קיבוסקי (דעת נועה עמי שעא-שב) שעד אחר קדושה ונרכת האל הקדוש יתפלל כמו הש"ז, ולאחר מכן יוכל להתפלל כפי הנוכחות שלו. ודעת הגרש"ז אויערבך (הlicoות שלמה תפלה פ"ח דבר הלכה אוט סד) שאף לאחר הקדושה מוטב שימושיר כפי נסח הש"ז, וכשהיו מתחפל עם הש"ז, ונסחו משלהცיבור, ראה לקמן (ס' קכח ס'ק א) לפי איזה נסח צריך לענות קדושה.

(21) וכמתפלל עם הש"ז בשווה בתעניות ציבור, כתוב בכיהיל לקמן (ס' תקסה ס'א ד"ה בין) שלא ואמר עמו ברכת ענני בברכה בפני עצמה, אלא יאמר ענני בישומע תפילה' כמו שרין הציבור.

ולומר את הפיויטים והויצרות שנוהגים לומר בארכע הפרשיות ובימיטים טוביים, כתוב בשות' שבת ללו' ח'ג סי' יז) שלא יאמר,

ובתפילה שיש בהן ברכת כהנים, אם הגיע עם הש"ז בשווה ברכות' הטוב שומר ולך נאה להודות', כתוב בשות' שבת הלוי (ח'ג סי' טו אוט ג) ובשות' א/or לעצין (ח'ב פ"ח תשובה יא) והגרש"ז אויערבך (שיח הלכה ח'ב עמי¹³) שצורך להמתין ולענות אמן אחריו שלושה פסוקי ברכות כהנים, והוסיף הגרש"ז אויערבך, שכן כתוב ריבון אברהם בן הרובים' בשם אביו, מאידך, דעת החוז"א (דעת נועה עמי שען) שאסור לנחת אמן על ברכת כהנים, אך להפסיק כדי לשימוש ברכת

יום ד' כ' אדר ב' תשע"ז

כלח באר הגולה

וְהוּא הַדִּין אֵם יָכֹל לְהִגִּיעُ לְ'מוֹדִים', או לְאַחַת מִהְבֶּרֶכֶת (ח) שְׁחוּם בָּהֶם קָשָׁגֵעַ שְׁלִיחַ-צְבּוֹר לְ'מוֹדִים', יִתְפֶּלֶל. וְאֵם צְרִיךְ לְהִתְחִיל (ט) כִּי לְסֻמְךָ גָּאֵלה (ט) לְתַפְּלָה, וּנְקַדְּמָן לוֹ שְׁמַגִּיעַ שְׁלִיחַ-צְבּוֹר לְ'מוֹדִים', קָשָׁחָוָה בְּאַחֲת מִהְבֶּרֶכֶת (בְּאַמְּצָעָה), (ז) (ו) יִשְׁחָה עַמּוֹ, אֶבֶל אֶם הָוָה בְּתַחְלַתָּה אוֹ בְּסֻפָּה לֹא יִשְׁחָה, שְׁאַין שְׁחוּן בְּתַחְלַת בְּרָכָה אוֹ בְּסֻפָּה, אֶלָּא בְּאַבּוֹתָו וּבְהַזְּדָאָה : בָּ * אֶם מִתְחִיל לְהִתְפֶּלֶל עַם שְׁלִיחַ-צְבּוֹר, קָשְׁגִּיעַ עַם שְׁלִיחַ-צְבּוֹר לְ'עַדְיָשָׁךְ יָאִכֵּר עַמּוֹ מֶלֶחֶת (ט) בְּמַלְחָה כֵּל הַקְּדוּשָׁה כִּמוֹ שְׁהָוָה אָוֹרֶר, וְכֵן יָאמֶר עַמּוֹ יְאָה (יא) מֶלֶחֶת בְּמֶלֶחֶת (יב) בְּרָכֶת 'הַאֲלֵהַ קָּדוֹשׁ' וּבְרָכֶת 'שׁוּמָעַ' (ו) תַּפְּלָה, (ז) וְגַם בְּכוֹן קָשְׁגִּיעַ שְׁלִיחַ-צְבּוֹר לְ'מוֹדִים', נָגַע עַם הָוָה לְ'מוֹדִים' אוֹ לְהַפְּבוֹשׂ שְׁמָךְ וּלְזָקָה לְהַזּוֹתָה, כִּי שִׁישָׁחָה עַם הַשְּׁלִיחַ-צְבּוֹר בְּ'מוֹדִים': הַגָּה (יד)* אֶבֶל לְבַתְּחִילָה לֹא (ו) נִתְחִיל עד אֲסָר שָׁאַמָּר קָרְשָׁה וּקְאַל קָרוֹשׁ, אֶלָּא שָׁאַמָּר הַצְּרוּךְ לְהִתְחִיל כְּפָמָשָׁה עַזְבָּתָה אוֹ כִּי לְסֻמְךָ גָּאֵלה לְתַפְּלָה, דִינָא קְבִּי (טו וּדוּעַ): גָּ וִיחִיד הַעֲזָמָד בְּתַפְּלָה, וּבְשִׁיגִּיעַ לְמַקּוֹם קָרְשָׁה קְרִי הַצְּבּוֹר אָוֹרֶרֶם קְרָשָׁה (ט) (טו) דִּסְקָרָא. אַנְנוּ אָוֹרֶר 'קָרְשָׁה' עַמּוֹם. *שְׁאַין הַקְּרוּשׁות שָׁוֹתָה. וּנְرָא דָהָוָה הַדִּין אֵם קְרִי הַצְּבּוֹר אָוֹרֶרֶם (ט) (טו) 'כְּתָרָ' שְׁאַינוּ אָוֹרֶר עַמּוֹם 'קָרְשָׁה', אֶלָּא יִשְׁתַּקְּ וּבְכוֹן לְמַה שָׁאוֹרֶרֶם, דְּשֻׁמְעַמְבּוֹנָה : הַגָּה וְיַשְׁשָׁר אָוֹרֶר עַמּוֹם, וְהַחִיד מִתְפֶּלֶל שְׁחִירָת, יוֹכֵל (יז) לְמוֹר עַמּוֹם, דְּשִׁנְיָהמָם קְדַשְׁת שְׁמוֹנוֹת עַשְׂרָה וּקְדַשְׁתָּוֹת. וְכֵן נְרָא לִי עַקר (וְלֹא פְּלִיטָר) רְשֵׁבָא אַהֲגָנוֹנִים שְׁהָבִיא בִּתְיּוֹסֶף :

שער תשובה

אזריך לאגבור קונים אבן של שושן תפליה ואם לאו לא יתחייב עד אחר מודים, (**ט**) יתחייב. עכבר, וכן הוא בפוג'איירן לפנינו, רק שהפרח' היה לו הנטיצה והמה על זה, אין שם:

באור הלכה

שער הצעיר

(ט) דָּנִיקִים-מְתַיִּירִים וְשָׁאָה: (ימ) אֲחָרֹנִים: (יט) מְגַן-אֶבְרָהִים: (כ) טָרָה וְדָרְכֵי-מְשָׁה בְּקִיפָּה קִיג: (כט) פָּרִי קְדָש: (כט) מְגַן-אֶבְרָהִים: (כג) קָגָן אֶבְרָהִים: (כט) מְגַן-אֶבְרָהִים: (כט) דָּרְכֵי-מְשָׁה:

קי היוצא לדרך ופועלים מה יתפללו, וכסדר תפלה הדרה ובהם"ד. ובו ח' סעיפים:

(א) *בשעת (ה) סדקה, בגון שהוא בדרכו או שהיה עומד במקום שהוא טרוד, (ב) וира (ג) שיפסיקותו או שלא יוכל להתפלל בכוננה תפללה ארוכה, מתפלל אחר שלוש ראשונות (ג) 'הביבנו', ואומר אחרית שלוש אחרונות. ואחריך לאمرתו (ה) מעדן. ורקיע לכיתו אין ציריך לחזור ולהתפלל. (ה) *זאיינו מתפלל (ו) 'הביבנו' (ז) בימאות (ה) הגשים ולא במצוין שבת ויום-טוב: ב' הפוועלים שעשוין מלאכה אצל בעל-הבית, אם איינו נומן להם שבר חזע משעוזבן, (ח) מתפללין שמונה-עשרה, (ט) אבל אין יירדו לפני סמה ואין גושאים בפיים, (ט) ואם נומן להם שבר, מתפללין (אי) 'הביבנו'. *ז'קהידנא אין דרכם להקפיד (י) בקד ומסתמא אידעתם דהבי משכריין אומם (יכ) שיתפללו שמונה-עשרה: ג' *החול במקום פרודוי (יג) חייה ולסתים מתפלל ערבי עפרק מרובים' וכו', ואינו צריך לא לשולש ראשונות ולא לשולש آخرונות, ומתפלל אורה בדרכו בשחווא מהלך, ואם יכול לעמוד עומדת, ורקיע לישוב ותתקער דעתו (יז) חזר ומתפלל תפלה שמונה-עשרה ברכות: ואם לא חזר להתפלל, קרי באלו שכח (טו) להתפלל לגקרין, ונתקרא לעיל סיון קה (כ) ממשע בתיויסק:

(ד) *קיוץ לדרכ יתפלל ימי צוון מלפני ה' אלהיינו ואלהי אבומינו שטוליבני (ט) (יז) לשלום וכו'. (יח) ואחריך

פאר היטב

(ג) הַשְׁלָמִים. מִפְנֵי שְׁצַל' וּזְנַן טֶבֶת, וּכְמַשׂ וּוֹתֵץ צְלָמַקְדָּחָה: (7) בְּכָה.
 וה"ה שילכו לבתיו נקבות להחטף בעשרה, ליה. וְהִיכִּי צְנַחַת גְּהַגָּה, מ"א:
 (ד) לשולם. ואל יאמר אדם להברכו לך בשלום אלא לך לך לשולם. נאמרו:

באור הלכה

שער הצעיר

(ל) כן משמע מתיירךם, אחריךן מצחיאין כנ' בפרישת: (ג) על-תפקידו ומפארם מפרקתי מינע-גבירותם: (ד) קבב' הדרדרות ווגנער-ארכטום וש"א: (ה) בקנער-ארכטום: (ו) קאג'ארכטום: (ז) ראנ'ארכטום: (ט) ראנ'ארכטום

א טור ב' ברכות כ"ה
ו' כ"ט ג' שם ט"ז
ד תחת פסנוי פרק
א מוחלחות ברכות
ה ברכות כ"ט ו'ל
ו הרטפים פרק ד'
מוחלחות הפלגה
ג ברכות כ"ט ו'